Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Molí del Forat

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona sud-est del municipi, al veïnat de la Ribera.
Emplaçament	A la carretera de Castell de l'Areny agafar el trencall passat el pont de Cal Tena, seguir 4,37km.
Alçada:	760

Coordenades:

Latitud:	42.15578
Longitud:	1.95259
UTM Est (X):	413467
UTM Nord (Y):	4667603

Classificació

Número de fitxa	08057 - 11
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si, IPA 3144
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08056A004000850000WA
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dt., 10/02/2015 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una construcció de planta gairebé quadrada, amb coberta a dues aigües de teula i el carener orientat de nord a sud. Està situada a tocar la riera de Can Rubí i l'alçat de les façanes varia segons la seva situació a causa del desnivell del terreny. Així, la façana est disposa de tres nivells en alçat, mentre que la oposada (oest) només en té un. En aquesta façana oest hi ha adossada una escala amb graons de pedra que permet assolir el nivell de la darrera planta, on hi ha un accés a l'interior, format per una senzilla porta amb llinda recta. A la façana est també hi ha una estructura adossada que ocupa més de la meitat de la superfície de la façana, a la zona més oriental de la façana principal podem observar un eix vertical de tres obertures. La de la planta baixa respon a un porxo fent cantonera amb una arcada en forma d'arc de mig punt rebaixat, fet amb senzilles dovelles de pedra sobre brancals de carreus grans i escairats. Les dues obertures superiors corresponen a sengles galeries obertes, amb llindes en forma d'arc carpanell i baranes de fusta. Els cossos afegits a la part més occidental d'aquesta façana correspon a dos coberts d'una sola vessant, cadascun a una cota diferent. A un dels quals s'hi accedeix mitjançant l'estructura d'una escala exterior de graons de pedra. La façana est presenta una disposició d'obertures producte, molt probablement, de les diferents reformes que ha sofert l'edifici. A la zona més meridional d'aquesta façana es localitza l'altra obertura que conforma el porxo en cantonera esmentat en la façana principal, l'obertura és de la mateixa tipologia que la descrita anteriorment. A nivell de planta baixa s'observen dues petites finestres sense cap element remarcable; a la primera presenta tres senzilles finestres i a la planta superior altres tres senzilles finestres. La façana nord presenta diverses obertures sense cap element significatiu, obertures que molt probablement són el resultat de diverses modificacions. Tots els paraments estan realitzats amb carreus de pedra irregulars (paredat comú). A l'extrem sud-est de la façana de llevant, hi ha el cacau que conforma la sortida de l'aigua del molí, és cobert amb volta de pedra.
A la zona més meridional d'aquest conjunt es localitza una pallissa força peculiar, amb una estructura de fusta elevada construïda damunt una estructura de pilars d'obra i fusta, amb una escala exterior realitzada amb pedra. La coberta, però, a dues vessants, és de plaques de fibrociment ondulat.
A uns metres al nord de la casa hi ha l'estructura de la bassa del molí. També es pot resseguir part del traçat del canal.

Història

El molí fariner del Forat mostra unes característiques arquitectòniques atribuïbles al segle XVII tot i que hi ha algunes modificacions o reformes posteriors. De tota manera no es pot descartar que el molí també hagués existit amb anterioritat.
El molí està situat dins la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny i de fet en el seu fons hi ha referències, bàsicament cites relacionades en el compliment pasqual. La majoria d'aquestes són de finals del s. XVIII i en dates posteriors. (Sembla que el molí està situat en territoris que van formar part de la Baronia de la Portella.
Altres referències documentals les trobem al fons de l'arxiu municipal, bàsicament en documentació del segle XIX en endavant. Així, consta anotada referència del molí del forat en un llevador del 1858. Altres referències que hi trobem són les referents a les matrícules industrials, de les quals només se'n conserven algunes, en aquestes trobem la referència a pagament pel molí del Forat a nom de Martín Serrat, en la del 1886 consta que paga per un molí de represa d'una pedra que mol tres mesos o menys a l'any, i que està destinat a la mòlta de sègol, ordi, civada i altres. L'any 1901 consta registrada la baixa del molí en les contribucions industrials, tot i això sembla que posteriorment a aquesta data el molí havia funcionat en algunes ocasions.
Al 1898, segons consta en una relació de cases i habitants del terme de Castell de l'Areny hi ha referenciat

el molí del Forat amb el número 63 i s'esmenta que hi vivien quatre persones, un matrimoni i els seus dos fills.

Bibliografia

AYMAMÍ, Gener (2000). "Els molins hidràulics de la riera del Margançol". L'Erol, núm. 64, primavera 2000.
CAMPRUBÍ SENSADA, J. (1981): Castell de l'Areny, Ed. El Vilatà, Gironella.
AAVV (1983). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona
TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.

